

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв
імені І.П. Котляревського**

Виконавсько-музикознавчий факультет

**Кафедра теорії музики
Кафедра інтерпретології та аналізу музики
Кафедра історії української та зарубіжної музики
Кафедра композиції та інструментування**

РОБОЧА ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Освітній ступінь	бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітня програма	Музикознавство та композиція
Статус освітнього компонента	обов'язковий

Харків 2023 рік

Розробник: Андрій ЖДАНЬКО, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри української та зарубіжної музики;

Вікторія ЗІНЧЕНКО, кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри інтерпретології та аналізу музики

Поліна РУДЬ, кандидат мистецтвознавства, викладач кафедри теорії музики

Ганна САВЧЕНКО, завідувач кафедри композиції та інструментування, кандидат мистецтвознавства, доцент

Гарант освітньої програми: Ганна САВЧЕНКО, завідувач кафедри композиції та інструментування, кандидат мистецтвознавства, доцент

Програму обговорено та схвалено на спільному засіданні кафедр теорії музики, історії української та зарубіжної музики, інтерпретології та аналізу музики, композиції та інструментування протокол № 12 від 25 травня 2023 р.

(назва кафедри)

Проведено експертизу програми навчальним відділом.

Програму розглянуто та схвалено на засіданні науково-методичної ради ХНУМ, протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.

Гарант освітньої програми

(підпис)

(ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Ганна САВЧЕНКО

30 серпня 2023 р.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма Педагогічної практики розроблена відповідно до освітніх програм підготовки бакалаврів спеціальності 025 Музичне мистецтво галузі знань 02 Культура і мистецтво для професійної підготовки за фахом «Музикознавство». Мова викладання – українська.

Метою практичної педагогічної підготовки є оволодіння здобувачами освіти професійними вміннями та навичками планування й організації педагогічного процесу, практичної підготовки до викладання комплексу музично-теоретичних, музично-історичних дисциплін у закладах мистецької освіти.

1.1. Заплановані результати навчання:

Практична педагогічна підготовка забезпечує набуття здобувачами:

загальних компетентностей:

- ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії;
- ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним;
- ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями;
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- ЗК12. Здатність працювати автономно;
- ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- ЗК16. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, у розвитку суспільства, техніки й технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

спеціальних компетентностей:

- СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва;
- СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій;
- СК11. Здатність оперувати професійною термінологією;
- СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності;
- СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків;
- СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності;
- СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві, композиторській творчості та музичній педагогіці;

програмних результатів навчання:

- ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих, композиторських та педагогічних інтерпретацій;
- ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- ПРН13. Уміти здійснювати педагогічну діяльність;
- ПРН14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/теорії, історії музики/композиції;
- ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

1.2. Методи навчання

Під час практичної педагогічної підготовки здобувачі самостійно застосовують практичний метод; наочний метод; роботу з навчально-методичною літературою (конспектування); використовують дистанційні, мультимедійні засоби у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання; складають розгорнуті плани-конспекти навчальних занять, конспекти-аналізи відвідуваних занять, комплекти тестових завдань для контрольного оцінювання; добирають ілюстративний або інструктивний матеріал до обраних тем; складають творчі завдання, плани-конспекти власних занять, презентацій-розробок занять; щотижнево

заповнюють щоденник практики і складають звіт про практику за кожний семестр.

2. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Курс	3-4	
Семестр	5-8	
Кількість кредитів ECTS	8	
Аудиторні навчальні заняття	лекції (год.)	–
	семінарські/практичні (год.)	–
	індивідуальні (год.)	–
Самостійна робота (год.)	240	
Форма підсумкового контролю	Заліки – 5-8 семестри.	

3. ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практична педагогічна підготовка складається з двох розділів: навчальної практики протягом 5-6 семестрів та виробничої практики протягом 7-8 семестрів.

Навчальна практика (5 семестр)

Тема 1. Підготовка наочних / ілюстративних / інструктивних / дидактичних матеріалів за темами дисциплін музично-теоретичного циклу.

Дібрати / створити матеріал (музичні приклади, розспівки, вправи, схеми, таблиці, картки тощо) до чотирьох тем за вибором з дисциплін музично-теоретичного циклу.

Тема 2. Опрацювання видів і форм поточного і підсумкового контролю з дисциплін музично-теоретичного циклу.

Створити два комплекти контрольних завдань / тестів / питань, у тому числі із застосуванням сучасних технологій та Інтернет-ресурсів, з обраної здобувачем освіти теми: для поточного контролю і підсумкового контролю.

Тема 3. Підготовка і написання тематичних планів, розгорнутих планів-конспектів занять із музично-теоретичних дисциплін.

Розробити розгорнуті плани-конспекти трьох занять / розгорнутий тематичний план однієї з тем музично-теоретичних дисциплін за вибором здобувача освіти.

Тема 4. Творчо-пошуковий підхід до завдань і форм роботи на заняттях з дисциплін музично-теоретичного циклу.

Дібрати / створити творчі завдання до однієї теми за вибором здобувача освіти.

Тема 5. Підготовка звітної документації.

Заповнення щоденника практики (щотижнево).

Написання звіту з педагогічної практики.

Навчальна практика (6 семестр)

Тема 1. Підготовка наочних / ілюстративних / інструктивних / дидактичних / аналітичних матеріалів за темами дисциплін музично-історичного циклу.

Дібрати / створити матеріали (музичні приклади, ілюстрації, вправи, схеми, таблиці, картки тощо) до чотирьох тем за вибором з дисциплін музично-історичного циклу.

Тема 2. Опрацювання видів і форм поточного і підсумкового контролю з дисциплін музично-історичного циклу.

Створити два комплекти контрольних завдань: музичних вікторин / тестів / питань, у тому числі із застосуванням сучасних технологій і Інтернет-ресурсів, з обраної здобувачем освіти теми: для поточного контролю і підсумкового контролю.

Тема 3. Підготовка і написання тематичних планів, розгорнутих планів-конспектів занять з музично-історичних дисциплін.

Написати розгорнуті плани-конспекти трьох занять / розгорнутий тематичний план однієї теми з музично-історичних дисциплін за вибором здобувача освіти.

Тема 4. Творчо-пошуковий підхід до завдань і форм роботи на заняттях з дисциплін музично-історичного циклу.

Дібрати / створити творчі завдання до однієї теми за вибором здобувача освіти.

Тема 5. Підготовка звітної документації.

Заповнення щоденника практики (щотижнево).

Написання звіту з педагогічної практики.

Виробнича практика (7-8 семестри)

Виробнича практика проходить на базах практики (заклади мистецької освіти).

7 семестр

Тема 1. Відвідування навчальних занять з музично-теоретичних дисциплін на базі практики (не менше чотирьох).

1. Складання конспектів відвіданих навчальних занять.
2. Письмовий аналіз відвіданих навчальних занять.

Тема 2. Відвідування навчальних занять з музично-історичних дисциплін на базі практики (не менше чотирьох).

1. Складання конспектів відвіданих навчальних занять.
2. Письмовий аналіз відвіданих навчальних занять.

Тема 3. Проведення навчальних занять з музично-теоретичних дисциплін на базі практики (не менше двох).

1. Підготовка здобувача до проведення навчальних занять: складання розгорнутого плану-конспекту кожного заняття.

Тема 4. Проведення навчальних занять з музично-історичних дисциплін на базі практики (не менше двох).

1. Підготовка здобувача до проведення навчальних занять: складання розгорнутого плану-конспекту кожного заняття.

Тема 5. Підготовка двох методичних розробок-презентацій навчальних занять з музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін.

Складання здобувачем плану-конспекту навчальних занять, робота над презентаціями.

Тема 6. Підготовка звітної документації.

Заповнення щоденника практики (щотижнево).

Написання звіту з педагогічної практики.

8 семестр

Тема 1. Відвідування навчальних занять з музично-теоретичних дисциплін на базі практики (не менше чотирьох).

1. Складання конспектів відвіданих навчальних занять.

2. Письмовий аналіз відвіданих навчальних занять.

Тема 2. Відвідування навчальних занять з музично-історичних дисциплін на базі практики (не менше чотирьох).

1. Складання конспектів відвіданих навчальних занять.

2. Письмовий аналіз відвіданих навчальних занять.

Тема 3. Проведення навчальних занять з музично-теоретичних дисциплін на базі практики (не менше двох).

1. Підготовка здобувача до проведення навчальних занять: складання розгорнутого плану-конспекту кожного заняття.

Тема 4. Проведення навчальних занять з музично-історичних дисциплін на базі практики (не менше двох).

1. Підготовка здобувача до проведення навчальних занять: складання розгорнутого плану-конспекту кожного заняття.

Тема 5. Підготовка двох методичних розробок-презентацій навчальних занять з музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін.

Складання здобувачем плану-конспекту навчальних занять, робота над презентаціями.

Тема 6. Підготовка звітної документації.

Заповнення щоденника практики (щотижнево).

Написання звіту з педагогічної практики.

4. СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Види педагогічної практики	Семестр	Теми педагогічної практики	Обсяг за годинами
			Денна форма
навчальна практика	5	Тема 1.	16
		Тема 2.	8
		Тема 3.	24
		Тема 4.	4
		Тема 5.	8
	6	Тема 1.	16
		Тема 2.	8
		Тема 3.	24
		Тема 4.	4
		Тема 5.	8
Усього годин навчальної практики			120
виробнича практика	7	Тема 1.	16
		Тема 2.	16
		Тема 3.	6
		Тема 4.	6
		Тема 5.	8
		Тема 6.	8
	8	Тема 1.	16
		Тема 2.	16
		Тема 3.	6
		Тема 4.	6
		Тема 5.	8
		Тема 6.	8
Усього годин виробничої практики			120
Усього годин / кредитів ECTS			240

5. ВИДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За результатами практичної педагогічної підготовки у 5-8 семестрах студенти складають звіт із практики, захист якого зараховується як залік, що оцінюється за університетською диференційованою бальною та якісною шкалою і переводиться у шкалу ЄКТС. Відповідність отриманих здобувачем балів за університетською шкалою та шкалою ЄКТС наведено в таблиці 1.

Таблиця 1.

**Відповідність балів
за університетською шкалою та шкалою ЄКТС**

Університетська шкала оцінювання (в балах)	Університетська шкала оцінювання в якісному вимірі	Шкала ЄКТС	
		сумарна оцінка (в балах)	оцінка
90 – 100	«відмінно»	90 – 100	A
75 – 89	«добре»	82 – 89	B
		75 – 81	C
60 – 74	«задовільно»	64 – 74	D
		60 – 63	E
0 – 59	«незадовільно»	35 – 59	FX
		0 – 34	F

Оцінювання здійснюється за накопичувальною бальною шкалою у 5 семестрі (навчальна практика):

добір / створення матеріалів до чотирьох тем за вибором з дисциплін музично-теоретичного циклу;
створення двох комплектів контрольних завдань (для поточного і підсумкового контролю) з обраної теми;
розгорнуті плани-конспекти трьох занять / або розгорнутий тематичний план однієї теми з музично-теоретичних дисциплін;
творчі завдання до однієї теми з музично-теоретичних дисциплін;
щоденник практиканта;
звіт;

у 6 семестрі (навчальна практика):

добір / створення матеріалів до чотирьох тем з дисциплін музично-історичного циклу;
створення двох комплектів контрольних завдань (для поточного і підсумкового контролю) з обраної теми;
розгорнуті плани-конспекти трьох занять / розгорнутий тематичний план однієї теми з музично-історичних дисциплін;
творчі завдання до однієї теми з музично-історичних дисциплін;
щоденник практиканта;
звіт;

у 7 та 8 семестрах (виробнича практика):

складання конспектів-аналізів відвіданих занять з музично-теоретичних дисциплін (не менше чотирьох);
складання конспектів-аналізів відвіданих занять з музично-історичних дисциплін (не менше чотирьох);

проведення навчальних занять з музично-теоретичних дисциплін на базі практики (не менше двох);
 проведення навчальних занять з музично-історичних дисциплін на базі практики (не менше двох);
 підготовка двох розробок-презентацій занять: з музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін;
 щоденник практиканта;
 звіт.

Розподіл балів (за максимальними значеннями) та послідовність їх накопичення за результатами практичної педагогічної підготовки

Підсумковий контроль (максимум 100 балів, мінімум 60)					Усього
у тому числі за видами робіт у семестрах					
5 семестр	Добір / створення матеріалів до чотирьох тем за вибором із дисциплін музично-теоретичного циклу.	Створення двох комплектів контрольних завдань (для поточного і підсумкового контролю) з обраної теми.	Розробки трьох занять / розгорнутий тематичний план однієї теми з музично-теоретичних дисциплін.	Творчі завдання до однієї теми з музично-теоретичних дисциплін.	100
	20	10	60	10	
6 семестр	Добір / створення матеріалів до чотирьох тем з дисциплін музично-історичного циклу.	Створення двох комплектів контрольних завдань (для поточного і підсумкового контролю) з обраної теми.	Розробки трьох занять / або розгорнутий тематичний план однієї теми з музично-історичних дисциплін. Розробка заняття з композиції.	Творчі завдання до однієї теми з музично-історичних дисциплін.	100
	20	10	60	10	
7-8 семестри	Складання конспектів-аналізів чотирьох відвіданих занять з музично-теоретичних дисциплін.	Складання конспектів-аналізів чотирьох відвіданих занять з музично-історичних дисциплін.	Проведення двох занять з музично-теоретичних дисциплін на базі практики. Проведення двох занять з музично-історичних дисциплін на базі практики.	Підготовка двох розробок-презентацій занять: з музично-теоретичних та музично-історичних дисциплін.	100
	20	20	15+15	15+15	

Керівник практики здійснює консультування та координацію діяльності здобувача-практиканта протягом усієї практичної педагогічної підготовки. Здобувач освіти здійснює самоконтроль щодо виконання програми практики за темами та звітує керівнику практики. До заліку здобувач освіти допускається у разі наявності щоденника практики і письмового звіту.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Афоніна, О.(2008). Сольфеджіо 5 клас: навч. посіб. Київ : Мелосвіт
2. Афоніна, О. (2010). Сольфеджіо 6 клас: навч. посіб. Київ : Мелосвіт.
3. Афоніна, О. (2012). Сольфеджіо 7–8 клас: навч. посіб. Київ : Мелосвіт.
4. Барська, З. М. (2018). Гармонічне сольфеджіо на основі української музики: хрестоматія. Ч. 1. Одноголосся. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан.
5. Бодак, Я.А. (2011). Методика викладання музичної літератури. Педагогічна практика з музичної літератури: програма. Київ.
6. Бодак, Я., & Соловей, Л. (2013). Зарубіжна музична література. Вінниця,
7. Диктанти на матеріалі музики Миколи Лисенка (2016) / авт.-укл. Д. Романець. Вінниця : Нова Книга.
8. Єпімахова, О. (2014). Сольфеджіо на основі української народної пісні. Київ : ДМЦНЗКіМУ.
9. Жалдак, М. П.; Портова, Л. В.; Проваторова, В. О. (2019). Музична грамота та практичне музикування : типова навчальна програма елементарного підрівня початкової мистецької освіти. Київ : ДНМЦЗМО.
10. Завісько, В. М. (2007). Значення музично-теоретичних дисциплін у формуванні музиканта професіонала. / Формування творчої особистості в інформаційному просторі сучасної культури : матеріали II наук.-практ. конф. викладачів ССМЗ. Харків : «СОНАТ».
11. Каплієнко-Ілюк, Ю.В. (2016). Аналіз музичних творів : навчальний посібник. Чернівці : Місто.
12. Горемичкін, А. І. (2005). Основи музичної мови (про методику викладання музично-теоретичних дисциплін у системі музично-педагогічної освіти). Мелітополь,.
13. Леонтьєва, С. П. , & Богданова, Л. Д. (2007). Розвиток навиків запису музичного диктанту / Формування творчої особистості в інформаційному просторі сучасної культури : матеріали II наук.-практ. конф. викладачів ССМЗ. Харків : «СОНАТ».
14. Олійник, С. В. (2020). До проблеми оптимізації викладання сольфеджіо : аспект історичної генези. / Музикотерапія та арт-терапія у просторі сучасної мистецької освіти: інноваційні технології : зб. матеріалів I Всеукраїнської наук.-практ конф. Київ.

15. Олексюк, О. М. (2013). Музична педагогіка : навч. посібник. К : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка.
16. Павленко, Т. (2020). Сольфеджіо на основі українських народних пісень. Київ.
17. Побережна, Г.І., & Щериця, Т.В. (2004). Загальна теорія музики : підручник . Київ : Вища школа.
18. Програма курсу музичної літератури і слухання музики. 2-11 класи. (2008). Харків : ХССМШ-і.
19. Смаглій, Г. А. (2013). Сольфеджіо. Підручник у 6 ч. Харків : Ранок,. Ч. IV.
20. Смаглій, Г. А. (2013). Сольфеджіо. Підручник у 6 ч. Харків : Ранок,. Ч. V.
21. Смаглій, Г. А. (2013). Сольфеджіо. Підручник у 6 ч. Харків : Ранок. Ч. VI.
22. Смаглій, Г., & Маловик, Л. (2005). Основи теорії музики. Харків : Факт.
23. Сольфеджіо : програма для музичної школи, музичного відділення початкового мистецького навчального закладу (школа естетичного виховання) (2012) / уклад. Г. А. Смаглій та ін. Київ : ДМЦНЗКіМУ.
24. Сіненко, О.О. (2017). Аналіз музичних творів. Практикум
25. Стадницька, Л. М., & Татаурова, Л. І. (2019). Сольфеджіо. 8 клас : навч. посіб. для початкової мистецької освіти. Київ : ДНМЦЗКМО.
26. Татаурова, Л. І. (2019). Сольфеджіо. 5 клас: навч. посіб. для початкової мистецької освіти. Київ : ДНМЦЗКМО.
27. Татаурова, Л. І. (2019). Сольфеджіо. 6 клас: навч. посіб для початкової мистецької освіти. Київ : ДНМЦЗКМО.
28. Татаурова , Л. І. (2019). Сольфеджіо. 7 клас: навч. посіб для початкової мистецької освіти. Київ : ДНМЦЗКМО.
29. Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музична література» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування: клас сольного співу, клас хорового співу, інструментальні класи (2022) / уклад. Л.Й. Назар, Л.С.Соколова, В.В.Гукова, О.В.Кушнір, І.О.Панасенко. Київ : ДНМЦЗМО.
30. Товтин, Н.І. (2017). Основи теорії музики. Методичні рекомендації для самостійного опрацювання навчальної дисципліни. Мукачево : МДУ.
31. Ходоровська, І. М. (2014). Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів : мультимедійний посібник. Київ.
32. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти. (2014) Кіровоград : РВВ УДПУ ім. В. Винниченка.
33. Шевчук, С.Й; Олешко, О.С.; Татаурова, Л.І. ; Темерова, Л.О.; Томич, Н.Й (2022). Сольфеджіо: типова навчальна програма навчальної дтсципліни середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти. Київ : ДНМЦЗКМО.

34. Шульгіна, В. Д. (2008). Українська музична педагогіка : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : ДАКККіМ.

10.2. Додаткові джерела інформації

1. Горюхіна, Н. О. (2000). Композиція музичного твору. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 7. Київ.
2. Історія української музики: У 7 т. (2016). НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського, редкол.: Г.А. Скрипник (голова) та ін. – Київ.
3. Історія української музичної культури XI-XVIII століть: електронний диск-посібник (2020) / уклад. П.Б.Зоріна, Л.І.Малюга. Харків.
4. Кияновська, Л. (2002). Українська музична література : навч. посібник. Київ : ДМЦНЗКМ.
5. Корній, Л., & Сюта, Б. (2011). Історія української музичної культури : підручник. Київ : НМАУ ім. П.Чайковського.
6. Максиму Березовському присвячується. Колективна монографія (2023). Львів : ПП «Видавництво «БОНА».
7. Практичний довідник «Аналіз музичних творів» : навч.-метод. посібник для закладів фахової передвищої мистецької освіти (галузь знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальність 025 «Музичне мистецтво») (2023) / уклад. О.Д. Сенік. Київ.
8. Робочий зошит з української та зарубіжної музичних літератур : навчальний посібник для учнів музичних шкіл та музичних відділень шкіл естетичного виховання. 3-й рік навчання (2015) / уклад. Л.І. Малюга, П.Б. Зоріна. Харків : Науково-методичний центр.
9. Українська народна музична творчість : навч. посібник (2019) / упоряд. Л. С. Соколова. Харків : Друкарня МАДРИД.
10. Хоткевич, Гнат. (2018) Музичні інструменти українського народу. Друга редакція. Упоряд., підг. тексту, покажч. О. О. Савчук ; післямови І. В. Мацієвський, В. Ю. Мішалов, М. Й. Хай. Харків : Видавець Олександр Савчук.
11. Шип, В.С. (2008). Музична форма від звуку до стилю. Навчальний посібник. К.: Заповіт.

1. АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ

№	Дата внесення змін	Зміни/ Доповнення	Узгоджено:			
			ПБ, посада особи, яка внесла зміни / доповнення	Дата	ПБ	Посада